

utrditi zdravje. V zadnjem oddelku našteva pravila, kako je ravnati z navidezno mrtvimi ljudmi (z zamrtniki). Ta pouk je pisan v „pesemski obliki, da si čitatelj stvar lažje zapomne“. Mi v tem slučaju nismo z gospodom pisateljem istega mnenja; ko bi se nam kaka nesreča pripetila, ne bi radi prišli v roke takemu, ki bi nas reševal s pomočjo verzov. Bojimo se, da bi v odločilnem trenutku pozabil verze in rime in slabo opravil dobro svoje delo. — A to so le malenkosti, ki jih omenjamo; v obče smo s knjižico prav zadovoljni in želimo ji srčno, da bi se v šoli in na domu kmalu udomačila ter dobila obilno bralcev. Nekatere jezikovne stvari, ki bi si jih tu in tam drugače želeli, ne bodo izdatno škodovale občni koristi, ki jo pridno delce vsekako porodi.

K.

— Umetno ribarstvo. Spisal Ivan Franke. Ljubljana. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 1886. 50 str. Cena 50 kr. — Znani veščak in ribolovec prof. Ivan Franke v Kranji je te dni izdal knjižico „Umetno ribarstvo“, s katero je vrlo ustregel vsem prijateljem domačega ribištva. V lahko umevni, priprosti besedi, kateri se pozna, da jo je narekovala posebna ljubezen do predmeta, pripoveduje nam, kako pripravne so slovenske dežele za razvoj ribarstva. Nad 30.000 oral krije vodá po slovenskih pokrajinah; v bistrih studeneih, rekah in jezerih naše zemlje tiči kapital, ki ga le premalo poznamo in cenimo. Ribarstvo je pri nas sploh v slabem stanju in zato se je treba „privaditi umetnega ribarstva, naučiti se množiti ribe v malem ribnjaku, pokončevati ribje sovražnike“, kakor piše g. pisatelj. V svojem delci nam podaja v to potrebna sredstva in dokaj lepih navodov. Najprej nas seznanja z raznimi svojstvi naših vodá, potem nam opisuje glavne ribe, ki bivajo v njih; nadalje opozarja na tuja plemena, ki bi se dala udomačiti v naših vodah; slika nam, kakih priprav je treba za umetno ribarstvo, kako je zvrščevati in kako mladi zarod odgojevati. Konečno opisuje, kako se ribe varujejo raznih sovražnikov, ter dodaja spisek najznamenitejših trvd, ki prodajajo reči, ki so potrebne za umetno ribarstvo.

To je bogata vsebina drobne knjižice. Da bi pač segli po nji pravi ribiči, kakor tudi drugi prijatelji te lepe lovi! Delce zasluži priznanja v polni meri. Š.

— Kruh nebeški ali navod, pobožno moliti in častiti presveto Rešnje Telo s trojno sv. mašo in drugimi navadnimi molitvami. Na svitlo dal Janez Zupančič, župnik. Z dovoljenjem vis. čast. ljubljanskega škofijstva. Tretji zopet pomnoženi in zlepšani natis. V Ljubljani, 1885. Založila družba sv. Vincencija. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani. 8. 435 + IV str. Cena v polusnje vezani knjigi 70 kr., lepše opravljeni več.

Večkratni natisi so redki v slovstvu našem. Izvzeti nam je molitvenike. Tretjič že lomi g. župnik Jan. Zupančič „Kruh nebeški“ čestilcem presv. R. T. Dasi tiči v njem marsikaka nemška smet, marsikaka slovniška in sintaktiška hibica (n. pr. obdajano, zamoreš, v pretečenem mesecu, stan g nade božje, prepogostni deležniki trpno-preteklega časa, napačna končnica prislovov: prisrčniše, močnejše itd. mesto: prisrčnejše, močnejše itd. kateri pridejo te obiskat, mesto: kateri te pridejo obiskat itd.), vendar ne moremo odreči knjigi priporočila. Namen ji je blag: za skupiček „Kruha nebeškega“ nakupi Vincencijeva družba ljubljanskim siromakom zemeljskega kruha. Kadar pojde knjiga četrtič pod tisek, naj se ji korenito zboljša jezik, da bode vredno devati na naslovno stran ponosno opomnjo: „zlepšani natis“. Nikoder drugod se ne pači tako in ne muči dika naša. — glagol slovenski, kakor po naših molitvenikih. „Kruh nebeški“ se malo meni

za to, je li glagol dovršen ali nedovršen. Tujstvo je strgalo mnogo lepoto z našega jezika. Srce nam krvavi, primerjajočim zdanjo slovenščino s polno, kipečo besedo brižinskih spomenikov. Pa še to, kar nam je ostalo od nekdanjega bogastva, zapravljajo oni, ki bi morali biti našemu jeziku stražniki. Ne dajmo, da bi se kazil glagol naš! Ne žrtvujmo Bogu molčč lepote jezika svojega! —a—

— V drugem natisu je izšla pri Gerberji L. Jeranova knjižica, katere prvotni naslov slôve:

Sveti Juri serčni vojšak. Serčnim slovenskim mladenčem spisal L. J. duhoven. V Ljubljani 1851. V založbi in na prodaj pri Janezu Giontinitu, bukvarji v Ljubljani. Natisnila Rozalija Eger. 12°. 59 str.

Vsebina knjižici je popisovanje življenja sv. Jurija in čudés, storjenih na prošnjo njegovo. Dodani so „nekteri nauki za serčne slovenske mladenče.“

Prve Šmarnice. Naš poročevalec ni prave pogodil, meneč v zadnjem „Zv“ da je mons L. Jeran ustanovitelj šmarničnih letnikov. „Uč. Tovarš“ štev. 10 t. l. poroča v „Knjigi Slovenski“, da je prve Šmarnice izdal s pomočnikom svojim Mihael Stojan; natisnil jih je Leon v Celovci l. 1855. Naslov jim je bil: „Marije rožen cvet.“

„Matica slovenska“ je imela svoj občni zbor za leto 1885. dné 28. aprila v Ljubljani. Udeležilo se ga je blizu 70 matičnjakov. Predsedoval je zboru I. podpredsednik g. prof. Marn, ki je zadnja leta sploh duša „Matici Slovenski“. — V nastopnih vrstah podajamo bralcem svojim nekoliko najiminitnejših črtic iz občnega zbora. Poročilo blagajnikovo nam je povedalo, da je imela „Matica“ konec leta 1885. premoženja 51.138 gld. 81 kr. — Iz proračuna za tekoče leto posnemamo, da bode imela „Matica“ dohodkov okoli 7819 gld. 34 kr., stroškov okoli 5989 gld. 92 kr. in da od zadnje vsote misli izdati za knjige 3200 gld. — Vrh tega ima „Matica“ v svoji oskrbi še te novce: 5196 gld. 11 kr. za Vodnikov spomenik; 301 gld. 75 kr. za Vilharjev spomenik; 1068 gld. 12 kr. za Costov spomenik. — Jurčič-Tomšičeva ustanova znaša 2268 gld. 46 kr. — Od deželnega zbora je „Matica“ prejela za lansko in za letošnje leto 500 gld. podpore. — O prenosu Kopitarjevih kostij z Dunaja v Ljubljano se je pooblastil odbor, da sme izdati potrebne novce, ako bi dotične vsote ne nabral po radovoljnih doneskih. — Na predlog prof. Pleteršnika občni zbor profesorja V. Jagiča izvoličastnim članom „Matice“. — Iz obširnega in jako marljivo sestavljenega poročila tajnikovega smo zvedeli, da „Matica“ navzlic mnogim neprijaznim okolnostim v obče vendar napreduje, dasi počasi. Prav iz srca nam je vzel besede g. predsednik, ko je trudoljubivemu in v vsakem oziru uzornemu g. tajniku Evghenu Lahu za njegovo marljivo in vestno delovanje izrekel zahvalo, kateri je občni zbor pritrdil z glasnim odobravanjem. — Proti konci so prišle na dnevni red volitve in interpelacija g. Antona Trstenjaka, zakaj odbor ni kupil lastništva Stritarjevih spisov. Na zadnjo interpelacijo je odgovoril g. tajnik ne v svojem, ampak v imeni odborove večine, da odbor ni kupil Stritarjevih spisov: 1. ker je bila njih cena tako visoka (!), da „Matice“ gmotni položaj ne dopušča tolikega izdatka; 2. ker je duh Stritarjevih spisov tak, da bi ne ugajal večini društvenikov; 3. ker bi bilo razbiranje spisov, kateri ugajajo „Matici“, kateri pa ne, pretežavno in bi se v tem oziru težko doseglo soglasje. Želeli smo, da bi bila s tem pojasnilom stvar končana, zlasti ker pri obstoječih dejanskih razmerah v „Matici“ in njenem odboru ni bilo misliti, da bi se bil mogel ovreči narejeni sklep; — toda g. Trstenjak je poprijel besedo in je svoj predlog, naj „Matica“ navzlic odborovemu sklepu kupi lastništvo Stritarjevih spisov, utemeljeval tako nesrečno, da smo si